

عنوان مقاله:

بررسی و مقایسه آموزه های اخلاقی در غزلیات عبدالرحمان جامی و ملامحسن فیض کاشانی

محل انتشار:

جستارنامه ادبیات تطبیقی، دوره 3، شماره 7 (سال: 1398)

تعداد صفحات اصل مقاله: 20

نویسندگان:

غلامحسین خمر - دانشجوی دکتری گروه زبان و ادبیات فارسی، دانشکده ادبیات و علوم انسانی، دانشگاه آزاد اسلامی واحد زاهدان، ایران.

حبیب جدیدالاسلامی قلعه نو - استادیار گروه زبان و ادبیات فارسی، دانشکده ادبیات و علوم انسانی، دانشگاه آزاد اسلامی، واحد زاهدان، ایران.

مصطفی سالاری - استادیار گروه زبان و ادبیات فارسی، دانشکده ادبیات و علوم انسانی، دانشگاه آزاد اسلامی، واحد زاهدان، ایران.

خلاصه مقاله:

اخلاق مفهومی انسانی محسوب می شود و از آنجا که ادبیات ابزاری برای بازنمایی مقولات مرتبط با نوع بشر است، شاهد بازتاب گسترده این مفهوم در متون ادبی بوده ایم. یکی از نخله های فکری و شناختی که اخلاق را شرح داده و برای آن تعاریف و چهارچوب هایی تعیین کرده، عرفان اسلامی است. اهل تصوف با استفاده از ابزارهای گوناگون به ویژه شعر، مهم ترین افکار اخلاقی و اندرزی خود را بازگو کرده اند که از آن میان، جامی و فیض کاشانی برجسته هستند. این دو که از شاگردان مکتب عرفانی ابن عربی محسوب می شوند، در آیین غزلیات، از شاخصه های انسان ساز اخلاقی سخن گفته اند که در این تحقیق، با تکیه بر روش توصیفی-تحلیلی، بررسی و مقایسه شده است. نتایج تحقیق نشان می دهد که دو شاعر از مسائلی چون: «ترک خودبینی، عشق مطلوب، خدامحوری، دنیاستیزی، نکوهش ریاکاری، خاموشی و کم گوئی و نکوهش علوم دنیایی» سخن گفته اند. همچنین، مشخص شد که در غزل های جامی، به مواردی مانند: «توبه گریزی و پرهیز از مردم آزاری» توجه شده و در برابر، فیض کاشانی از «لزوم انجام مناسک عبادی، مواهب دوست نیکوسیرت و نکوهش غفلت ورزی» سخن گفته است. در مجموع، توصیه های اخلاقی شاعران، ریشه در دو منبع اسلام و عرفان اسلامی دارد و به این اعتبار، در یک راستا تعریف می شود.

کلمات کلیدی:

جامی، فیض کاشانی، غزل، اخلاق، عرفان

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1812788>

